

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ПРЕДМЕТ ИСТОРИЈА

6. РАЗРЕД

Наставна област	Оцена 2	Оцена 3	Оцена 4	Оцена 5
1. Епоха средњег и новог века	<ul style="list-style-type: none"> - Зна дефиницију појма - средњи и нови век - Именује историјски период од V до XV века и од XV до XX - Зна да именује феудализам и хришћанство као основне одлике средњег века 	<ul style="list-style-type: none"> -Зна да именује историјске периоде стари век и средњи век и нови век и зна њихов хронолошки редослед - Зна да наведе основне карактеристике периода званог средњи век и нови век 	<ul style="list-style-type: none"> -Зна да објасни зашто смо за почетак и крај средњег века, као и новог века узели баш те хронолошке одреднице - Зна да повеже историјски период са друштвеним уређењем које је тада преовладало - Развијање умења израде ленте времена са унетим хронолошким границама историјских периода 	<ul style="list-style-type: none"> -Уме да упореди основне карактеристике старог и средњег века и новог века -Зна да објасни разлику кмет-роб - Развијање умења самосталне израде ленте времена историјских периода
- Основни историјски извори	<ul style="list-style-type: none"> - Именује писане историјске изворе за средњи век: повеље, писма, записи, натписи, хронике, летописи, житија светих, биографије владара... -Уме да на примерима препозна врсту историјских извора -Зна да наведе пример за легенду и народну песму из средњег века (Косовска легенда, из нашег краја...) 	<ul style="list-style-type: none"> -Препознаје историјске изворе и смешта их у одговарајући историјски период -Зна, разликује и именује места где се чувају материјални, а где писани историјски извори; 	<ul style="list-style-type: none"> - Зна да дефинише: повеље, писма, записи, натписи, хронике, летописи, житија светих, биографије владара...и да их препозна на примерима на часу - У музеју препознаје врсте историјских извора 	<ul style="list-style-type: none"> - Уме да изврши селекцију историјских извора по важности за историју као науку - Уочава и објашњава разлику између историјских извора за стари и средњи век и нови век
ЕВРОПА И СРЕДОЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ				
2. Стварање Европе	<ul style="list-style-type: none"> - Зна шта се подразумева под синтагмом Велика сеоба народа -Зна ко су: Хуни, Франци и Атила „Бич божији“ 	<ul style="list-style-type: none"> - Зна да је пад ЗРЦ (476) узет за кључни догађај краја старог и почетка средњег века -Зна самостално на карти да покаже Врата народа, 	<ul style="list-style-type: none"> -Зна самостално да опише Велику сеобу народа уз показивање на карти - Зна коначну судбину тих новостворених варварских држава и народа који су их 	<ul style="list-style-type: none"> - Зна целовито, самостално, течно, узрочно-последично, уз коришћење карте, да опише Велику сеобу народа - Зна да у оквиру процеса
-Велика сеоба народа	<ul style="list-style-type: none"> - Зна да наведе кључне чињенице о Великој сеоби: када 			

	<p>је била (375), ко је покренуо (Хуни) и последице: сеоба варварских народа, пад Западног римског царства (476), стварање нових држава на територији ЗРЦ</p> <p>- Зна, уз помоћ наставника, да покаже Врата народа, територију ЗРЦ, ИРЦ и варварске државе настале на територији ЗРЦ</p>	<p>правац продора Хуна, ЗРЦ, ИРЦ, новонастале државе на територији ЗРЦ</p> <p>-Зна да објасни појам вандализам, као и како је настао</p>	<p>створили (нестали, асимиловали се, освојени...)</p> <p>- Уме да повеже простор са народом</p>	<p>сеоба (не баш у вези са Великом сеобом народа) исприча основне чињенице о Викинзима и Мађарима</p>
<p>- Формирање феудалног друштва</p>	<p>-Зна да упореди положај кмета и роба</p> <p>-Зна ко су кметови и које су обавезе кметова према феудалцима</p> <p>- Зна дефиницију појмова: феуд, феудално друштво, сениор, вазал</p> <p>-Зна да на слици препозна ком слоју друштва неко припада</p> <p>-Зна основне карактеристике натуралне привреде (размена робе за робу)</p>	<p>-Зна да именује делове структуре феудалног друштва и које су основне разлике међу појединим слојевима (друштвеним групама: феудалац-кмет)</p> <p>-Зна да разликује, у основним цртама: ко је сениор, а ко је вазал (сениор даје вазалу феуд-посед, а вазал верно врши војну службу и сакупља порез)</p> <p>-Зна да опише разлике међу слојевима, на основу слика (властела, трговци, свештенство, кметови, витезови)</p> <p>-Зна да опише ко су витезови, како се постаје витезом и која је његова улога у феудалном друштву</p> <p>- Уме да протумачи пирамидалну структуру феудалног друштва</p>	<p>- Зна прецизно, са разумевањем да опише вазалне односе (зашто се ступа у вазалне односе,обавезе сениора према вазалу и вазала према сениору)</p> <p>-Зна да да пример за натуралну привреду</p>	<p>- Зна целовито и јасно да опише структуру феудалног друштва и односе између појединих слојева</p> <p>-Зна да упореди робовласничко и феудално друштво</p> <p>- Зна да опише главне карактеристике натуралне привреде и да објасни зашто је у раном средњем веку била превлађујућа у Западној Европи</p>

<p>- Франачка држава</p>	<p>-Зна самостално на карти да покаже Франачку државу и Рим -Зна да именује модерне државе које су настале распадом Франачке државе и зна да их покаже на карти, уз помоћ наставника -Зна да је Карло Велики најпознатији Франачки владар (прво краљ, па цар)</p>	<p>-Зна ко је Карло Велики и по чему је познат -Зна да је Франачком владала династија Каролинга -Зна да опише процес християнизације Франака -Зна на карти, самостално да покаже ширење Франачке државе, и државе на које се распала 843. -Зна да опише и протумачи историјску извор: слике „крштење Хлодовеха“ и „крунисање Карла Великог“</p>	<p>-Повезује и зна да опише процес преображаја, некадашње римске провинције Галије која је постала данашња Француска -Зна да, уз помоћ наставника, опише везаност Франачке државе и њених владара са Римокатоличком црквом (Крштење-Хлодовех-настанак државе; Пипин Мали-стварање папске државе, а он преузима престо Франачке од Меровинга; папа крунише Карла Великог, 800.г., а овај ширећи државу, шири хришћанство из Рима)</p>	<p>-Целовито, јасно, течно, уз показивање на карти, објашњава настанак, развој и нестанак Франачке државе (Хлодовех, крштење, настанак државе (крV. /поч.VI); Карло Мартел-732.-битка код Поатјеа, зауставља Арабљане, ствара династију Каролинга, Карло Велики (768-814), шири државу ка истоку: Саси, Баварци, Лангобарди, Авари, распад државе 843.г. у Вердену на: Свето Римско царство-Немачку, Италију и Француску)</p>
<p>- Византија</p>	<p>-Зна да су Источно римско царство- Византија-Ромејско царство синоними -Зна да је главни град Византије- Цариград-Константинопољ (Визант, Истанбул-Други Рим) -Зна да Византијом влада цар (да по срв. идеологији на свету може бити само један цар) -Зна да на карти покаже Источно римско царство, Цариград, Средоземље -Зна ко је Константин Велики и зашто је важан за настанак Ромејског царства (313-Милански едикт) уз помоћ наставника</p>	<p>-Зна да наведе основне карактеристике Византије: хришћанство, римска култура, римско право -Зна ко је Јустинијан (да је владао у VI веку и да је покушао последњи пут да обнови Римско царство) и зашто је важан -Зна да становници Византије себе зову Ромејима</p>	<p>-Зна да опише основне карактеристике Јустинијанове владавине (време владавине (527-565 - Зна на карти, самостално, да покаже Византију пре, у време, и после Јустинијана -Зна да је опоравак Византије поч. VII века настао успостављањем тзв. тематског система у доба Ираклија</p>	<p>- Зна да целовито, узрочно-последично логично објасни настанак Источног римског царства уз показивање на карти -Зна да целовито, хронолошки јасно, узрочно-последично логично опише владавину цара Јустинијана - уме да повеже цара са територијом којом је владао и у ком веку</p>
<p>- Хришћанска црква</p>	<p>-Зна ко су папа и патријарх и да је папи средиште у Риму, а патријарху у Цариграду - Препознаје хијерархију свештенства које припада православној, а које</p>	<p>-Зна када је (1054) дошло до раскола хришћанске цркве -Зна да наведе православну и католичку хијерархију</p>	<p>-Зна када је (1054) дошло до раскола хришћанске цркве и које су последице тог чина и данас - Зна да опише Раскол хришћанске цркве (време,</p>	<p>- Зна да целовито опише однос хришћанске цркве у Франачкој и Византији, узроке и развој антагонизма између два центра и на који начин се сукоб продубио и</p>

	<p>римокатоличкој цркви (уме да их повеже) на основу упоредне табеле</p> <p>-Препознаје на сликама верске објекте православне и католичке цркве</p> <p>-Зна на карти да покаже где су Рим, Цариград, Јерусалим</p>	<p>-Зна шта је то манастир и ко су монаси</p> <p>-Разликује појмове монах и монарх</p> <p>- Уме да објасни појмове мисионар, покрштавање, јерес</p>	<p>узрок, последице)</p> <p>- Уочава и објашњава значај хришћанске цркве у средњем веку</p> <p>- На карти показује подручја утицаја Римокатоличке и православне цркве</p> <p>-Зна да наведе значај хришћанске цркве у средњем веку</p>	<p>траје до данас</p>
<p>- Исламски свет у средњем веку</p>	<p>-Зна када (622) и где се јавља ислам (Арабијско полуострво)</p> <p>-Зна име оснивача ислама (Мухамед)</p> <p>-На карти, уз помоћ наставника, уме да нађе Арабљанско полуострво</p> <p>-Именује и препознаје на слици исламску богомољу-цамију</p> <p>-Зна да се верници ислама зову муслимани</p> <p>-Зна де се верска књига муслимана зове Куран</p>	<p>-Зна основне особености ислама као религије</p> <p>- Зна уз помоћ табеле да упореди особине ислама и хришћанства</p> <p>-Зна да објасни појам хиџра</p> <p>-Зна где је Мека и зашто је важна за муслимане</p> <p>-Зна да су Арабљани Европљанима пренели многа знања из астрономије, медицине и математике</p>	<p>-Зна на карти, самостално, да покаже простор настанка ислама и његовог ширења</p> <p>-Зна да опише арабијско-европске односе у раном средњем веку</p> <p>-Зна да опише настанак ислама (ко га је основао, када, где, узрок, последице)</p>	<p>- Зна да опише појам и процес исламизације у раном средњем веку</p> <p>- Зна самостално да упореди основне карактеристике ислама и хришћанства</p> <p>-Зна целовито узрочно-последично, уз коришћење карте, течно да опише настанак и развој ислама и ко га је и када зауставио (732. Карло Мартел, Франачка)</p>
<p>- Европа и Средоземље у раном средњем веку</p>	<p>-Повезује владаре са титулама и државама где су владали</p> <p>-Разликује верске објекте православних, римокатолика, муслимана</p> <p>-Зна по чему су важни градови: Рим, Цариград, Јерусалим</p> <p>-Издваја најзначајније личности раног средњег века</p> <p>-Зна основне карактеристике натуралне и робно-новчане привреде</p>	<p>-Зна да упореди натуралну и робно-новчану привреду и зна у ком делу Европе је која била развијена</p> <p>-Зна да повеже парове (супротног или сличног значења и повезаности) и да то објасни: православна-римокатоличка црква; Рим-Цариград; вазал-сениор; феудалац-кмет; натурална-робно-новчана привреда; стари век-средњи век; кмет-роб; робовласништво-феудализам, хришћанин-муслиман...</p> <p>- Зна хронолошки, на</p>	<p>- На линији времена уме да означи најважније догађаје раног средњег века</p> <p>-Зна да издвоји главне карактеристике раног средњег века са њиховим најзначајнијим особеностима</p>	<p>-Зна тематски да повеже догађаје и личности (Велика себа народа, пад Западног римског царства, осамостаљење Византије и учвршћивање хришћанства-IV и V век)</p> <p>-Зна да повеже савременике (Мухамед -Ираклије; Василије II –Самуило)</p> <p>- Зна да уради мапу ума за рани средњи век</p> <p>- образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима;</p>

		линији времена да означи и поређа владаре раног средњег века		
- Словени на Балкану у раном средњем веку	-Зна да наведе групе Словена - Зна кад трају њихове сеобе	-Зна да именује и на карти, уз помоћ наставника, покаже области које насељавају Источни, Западни и Јужни Словени -Зна да именује и на карти покаже, уз помоћ наставника, где се налазе Јужни Словени и племена која њима припадају: Словенци, Хрвати, Срби и Бугари -Зна да разликује израз Словен, Словак и Словенац	-Зна самостално да на карти покаже наведене појмове, као и границе словенских територија у Европи у средњем веку: Лаба (Елба), Балтичко, море, Јадранско море, Црно море, реке Дњепар, Дунав -Зна да на простору Немачке постоје (још увек) Лужички Срби - Зна да су Словени и Авари имали савез против Византије	-Уме да повеже и објасни сеобе Словена и Велику сеобу народа -Зна да упореди територијални распоред и имена словенских племена у средњем веку и данас, уз помоћ историјских карти и самостално -На основу топонимије Европе зна да закључи где су се све простирала словенска племена
- Јужни Словени	-Зна која племена припадају Јужним Словенима и да су Срби-Јужни Словени - Зна на карти да покаже области где су се населили Јужни Словени - Зна да именује суседе Срба	- Зна где су се, када и зашто населили Авари и шта је са њима било на крају (постоје ли данас?) -Зна на карти самостално да покаже суседе Срба некад и сад -Зна на карти да покаже, уз помоћ наставника, Балканско полуострво, Јужне Словене и њихове суседе (Византију, Франачку, Мађарску-Угарску, Бугарску) -Зна да су Мађарска и Угарска једно исто	-Зна ко је у Панонској низији био по хронолошком редоследу од IV до X века (Хуни, Авари, Мађари), шта се десило са тим народима до данас, а шта са Словенима који су се налазили на том подручју -Изражава свој став о (критичко мишљење) историјском догађају (према пораженим Словенима које је у бици на Беласици (1014) победио Василија II Македонца -Зна самостално и целовито, узрочно-последично јасно, о пореклу Авара, њиховом доласку у Панонију и како су нестали	-Зна целовито да опише однос Јужних Словена према суседима и које су данас последице тадашњих дешавања -Заузима критички став према непознаницама у (нпр.проблем аутохтоности Словена...Илира)
- Србија од VII до XII века	-Зна, уз помоћ наставника, да покаже на карти српске земље у раном средњем веку: а обавезно зна где су Зета и Србија	-Зна да дефинише појам кнез -Зна да су Бугарска и Византија користиле	-Самостално на карти показује српске земље уз показивање граница између једне и друге	-Зна самостално да исприча главне карактеристике владавине Властиминовића (од када до када владају-

	(Рашка) - Зна да је, за сада, прва позната српска династија династија Властимировића	међусобне сукобе у породици Властимировић да остваре свој утицај -Зна ко је ослободио Србију од бугарске власти	-Повезује знања из ове лекције са предходнима , описује односе са Бугарском и Византијом (пре свега, у време Симеона)	векови, ко је први, а ко последњи познати члан те династије, покрштавање Срба, борба за самосталност
- Дукља X/XI век	- Зна, уз помоћ наставника, да покаже на карти српске земље у раном средњем веку: а обавезно зна где су Босна, Зета и Србија (Рашка) -Повезује Властимировиће са Рашком, а Војислављевиће са Дукљом (Зетом)	-Зна да препозна и повеже име владара и династију из које долази - Зна да је Михаило први крунисани српски краљ	- Зна да опише и истакне кључне моменте владавине српским земљама династије Војислављевић (Војислав-ослободио је од Византије; 1077.Михаило Војислављевић постао краљ, а у време Бодина је била територијално највећа...) -Зна на основу понуђених лоза да на линији времена означи периоде владавине - хронолошки редослед српских династија (Властимировић, Војислављевић,	-Зна да целовито, јасно, узрочно-последично логично, у главним цртама опише успон и пад Дукље у XI веку
- Покрштавање Срба и других Јужних Словена и њихова рана култура	-Зна да су Ћирило и Методије саставили глагољицу, а Климент и Наум ћирилицу -Повезује мисију Ћирила и Методија са ширењем хришћанства међу Словенима -Зна да именује најзначајнију српску књигу овог периода: Мирослављево јеванђење	-Зна у главним цртама да опише мисију Ћирила и Методија (863-век, почетак мисије ширења хришћанства, преведене верске књиге на старословенски) уз помоћ наставника - Зна на карти да покаже, на Балкану, подручја утицаја римокатоличке и православне цркве	-Зна у главним цртама да опише мисију Ћирила и Методија (863, почетак мисије ширења хришћанства; глагољица; преведене верске књиге на старословенски, Цариград, Охрид, Климент и Наум; последице: Срби и Бугари прихватили хришћанство из Цариграда и пишу ћирилицом) -Зна на примерима да уочи и издвоји главне особине средњовековне културе код Јужних Словена - Зна зашто је значајно Мирослављево јеванђеље	- Зна целовито узрочно-последично логично да опише мисију Ћирила и методија уз сагледавање опште војно-политичке ситуације у Великој Моравској 2/2 IX века и почетка X-ог (Немачко свештенство, германизација, служење на латинском, оправдавање код папе, долазак Мађара и протеривање ученика, где су одишли њихови ученици и које то последице вуче са собом-глагољаша, Срби и Бугари-ћирилица...) -Зна да опише последице християнизације на Балкану;

ЕВРОПА У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ

<p>3. Врхунац Европе у средњем веку</p> <p>- Државна уређења</p>	<p>-Зна дефиницију појма монархијаи република</p> <p>-Зна да именује сталеже</p> <p>-Зна да повеже државу (оне које смо учили Франачка, Византија, Венеција, Србија) са њеним државним уређењем</p> <p>- Уме да повеже државу и титулу владара</p> <p>- Зна да наведе државе које су ратовале у Стогодишњем рату</p>	<p>-Зна да именује сталеже и како учествују у власти</p> <p>-Зна основне чињенице о Светом-римском царству (Немачкој), Енглеској и Француској у периоду развијеног феудализма</p> <p>-Зна разлику између монархије и републике</p> <p>- Зна које друштвене групе чине представничка тела</p> <p>-Зна начине наслеђивања у династији</p> <p>-Зна ко је био Вилијем Освајач</p>	<p>-Зна да објасни важност Магна карте за ограничавање власти владара</p> <p>- Зна да објасни узрок сукоба између Римокатоличке цркве и владара Светог Римског Царства</p> <p>- Уме да објасни шта су представничка тела</p> <p>- Уме да објасни узрок, ток и крај Стогодишњег рата</p> <p>- Уме да опише битку код Хејстингса</p>	<p>- Зна зашто су се сукобиле владарске идеологије Франачке и Византије, када се Карло Велики прогласио за цара</p> <p>- Уме да повеже победу Француске у Стогодишњем рату са њеном данашњом територијом</p> <p>- Уме да објасни разлику између владавине браће Јована без Земље и Ричарда Лавље Срце и повеже их са доношењем Велике повеље слобода</p>
<p>- Крсташки ратови</p>	<p>-Зна да објасни појам ходочашће-обилазак светих места и која су то света места за хришћане</p> <p>-Зна дефиниције појмова: крсташки, крсташки рат</p> <p>-Зна где је Јерусалим и зашто је важан за хришћане, муслимане и Јевреје</p> <p>-Зна да наведе ко ратује у Крсташким ратовима</p> <p>-Зна на карти да покаже, користећи се легендом, правце I и IV крсташког похода</p>	<p>-Зна да опише у главним цртама I и IV крсташки поход</p> <p>- Зна главне крсташке државе и уме да их покаже на карти</p> <p>-Зна ко су: Фридрих Барбароса, Ричард Лавље Срце, Саладин и и зашто су они важни</p> <p>- Зна где је Блиски исток и Палестина</p> <p>-Зна да наведе последицу IV крсташког похода</p> <p>- Уме да наведе узрок, трајање, зарађене стране, временски оквир и резултат крсташких ратова</p>	<p>-Зна да опише улогу Млетачке републике у IV крсташком походу</p> <p>-Зна на карти самостално да покаже правце I и IV крсташког похода</p> <p>-Препознаје и критички процењује интересе појединих држава и друштвених слојева у Западној и Средњој Европи, као и папе, врховног поглавара Римокатоличке цркве, у крсташким походима</p>	<p>-Зна критички да процени крсташке походе-(почетну идеју и резултате; односе крсташа и Византије, као и однос Римокатоличке и православне цркве после ових похода, развијање трговине и културна размена)</p>
<p>- Србија у доба Стефана Немање</p>	<p>-Зна самостално на карти да покаже Рашку, Византију и Угарску; уз помоћ наставника показује Студеницу и Хиландар</p> <p>-Зна ко је Стефан Немања и зашто је важан за развој српске државе (време владавине- век, родоначелник Немањића,</p>	<p>-Зна дефиницију појма јеретик</p> <p>-Зна ко су синови Стефана Немање и на који начин су они својим женидбено-удадбеним везама представљали одбрамбену дипломатију</p>	<p>- Уме да примени знање о суштини вазалних односа на примеру односа између Византије и Србије у доба Стефана Немање</p> <p>-Зна да покаже на карти Свету Гору</p> <p>-Зна да опише однос</p>	<p>-Повезује знања везана за III крсташки поход, пролазак крсташа кроз Србију и политику Стефана Немање према Византији (1189, Ниш, Фридрих Барбароса, савез против Византије, наш владар је био писмен у</p>

	осамостаљује Србију од Византије, велики задужбинар: Студеница, Хиландар, -Зна на лози да покаже Стефана Немању и његове синове	Србије -Зна да је Стефан Немања носио титулу великог жупана -Зна ко су богумили и шта се десило са њима на Балкану у време Стефана Немање -Зна да је са сином Савом основао Хиландар	Стефана Немање и СПЦ (монах Симеон, протерао јеретике) -Зна да објасни појам ктитор и наведе примере	односу на немачког цара... -Целовито, самостално, течно, узрочно-последично логично уме да опише владавину Стефана Немање уз показивање на карти
- Србија у доба Стефана Немањића	-Зна ко су Стефан Немањић и Свети Сава -Зна да именује првог краља из лозе Немањића и првог српског архиепископа -Зна на сликама да препозна Стефана Немању, Стефана Немањића и Светог Саву	- Зна да је Стефан Немањић задужбинар манастира Жича -Зна ко су Стефан Немањић и Свети Сава и зашто су важни за осамостаљење и развој српске државе -Зна да опише владавину Стефана Немањића -Зна када је Србија постала краљевина (1217), а када је СПЦ постала самостална на рангу архиепископије (1219)	-Уме да опише однос Србије са Угарском и Византијом до 1204 -Зна да опише и објасни процес добијања самосталности СПЦ - На линији времена уме да означи кључне догађаје у Србији у време Стефана Немање и Стефана Немањића	-Зна да свеобухватно опише ситуацију на Балкану после пада Цариграда у руке крсташа и у перспективи тих догађаја да анализира потезе Стефана Немањића и Светог Саве -Зна да дефинише појам аутокефалност

<p>- Успон српске државе у XIII и поч. XIV века</p>	<p>-Зна на лози Немањића да покаже потомке краља Првовенчаног и прочита године владавине -Зна на карти, уз помоћ легенде, да покаже Србију у XIII веку -Зна на карти да покаже Ново Брдо и Рудник, где се налази Дубровачка република -Зна, на карти, уз помоћ наставника да покаже проширење Србије у време Милутина и да обележи области којима је и даље владао Драгутин и где се налазе њихове познате задужбине -На линији времена, уз помоћ свеске и књиге, зна да обележи кључне догађаје везане за Србију у XIII веку</p>	<p>- На линији времена, користежћи лозу, зна да обележи владавине српских владара у XIII веку -Зна да објасни успон српске државе у време Уроша I (рудари Саси, развој рударства, повећава се количина новца, развој робно-новчане привреде) -Зна да на карти покаже јужне границе српске државе у време краља Милутина: Охрид-Прилеп-Штип, као и његове задужбине: Грачаницу, Богородицу Љевишку -Зна да целовито опише владавину Уроша I, уз показивање на карти</p>	<p>- Зна да повеже и објасни положај Србије са женидбено-удадбеним везама српских владара - Зна да опише спољно-политичке односе Србије у време краља Уроша I (Дубровник-споразум, Саси-рударство, Угарска-женидба сина Драгутина, Јелена Анжујска-жена) -Зна да опише унутрашњо-политичке односе Србије у време краља Уроша I (преузима власт после слабљења бугарског утицаја у Србији, развој рударства, занатства, трговине, ковање новца, сукоб са сином Драгутином) -Зна ко је Симонида и у чему је била потреба и суштина њеног брака са Милутином -Зна да опише Дежевски споразум (када, зашто је донет, како гласи) и последице које је донео у наредним деценијама -Уме да изради пано на теме: Милутин, Србија у XIII веку, жене српских владара XIII века, уз сугестије наставника како да уради и где да нађе литературу</p>	<p>-Зна узрочно-последично логично, хронолошки тачно да опише Србију у време потомака Стефана Немањића -Зна да направи паралелне линије времена за Србију и Византију у XIII веку, са унетим најзначајнијим догађајима (онолико колико се учи у школи) за једну и другу државу</p>
<p>- Српско царство</p>	<p>-На лози Немањића уме да прочита ко је отаца ко син Стефану Дечанском -Зна да је задужбина Стефана Дечанског-Дечани и да је покаже на карти -Зна да именује члана династије Немањића који је себе прогласио за цара</p>	<p>-Зна да опише кључне догађаје важне за однос Стефана Дечанског са оцем Милутином и са сином Душаном -Зна да објасни долазак на власт Стефана Дечанског (грађански рат)</p>	<p>-Зна да целовито, узрочно-последично јасно опише кључне моменте Душанове владавине (време владавине, односе са Бугарском и Византијом, проширење Србије, патријаршија, царство, Законик, појава Турака)</p>	<p>-Зна целовито, течно, узрочно-последично јасно, да опише владавину цара Душана (уз предходно наведено, односи са Дубровником, западом, борба против сепаратизма, са Турцима) -Зна да опише узрочно-</p>

	<ul style="list-style-type: none"> -Зна да покаже на карти Душаново царство -Зна да именује најзначајнији средњовековни српски правни споменик 	<ul style="list-style-type: none"> -Зна да опише битку на Велбужду (узрок, када је била 1330, где се то налази на карти, ко се сукобио, зашто, последице) -Зна зашто је и када проглашен Душанов законик (1349) -Зна на линији времена, уз помоћ белешки, лозе, да означи и именује кључне догађаје за ½ XIV века 	<ul style="list-style-type: none"> -Зна да образложи отпор Византије према Душановој царској титули и у исто време проглашења СПЦ за патријаршију и како се завршио овај сукоб -Зна где су биле престонице Србије у време Душана (Призрен и Скопље) и зна да их покаже на карти 	<p>последично процес померања средишта државе од Стефана Немање до Душана и да то покаже на карти</p>
- Крај српског царства	<ul style="list-style-type: none"> - Зна да именује последњег владара из династије Немањића 	<ul style="list-style-type: none"> -Зна да у главним цртама опише владавину последњег Немањића (кад је владао, распад државе, последњи из лозе) -Зна ко је краљ Вукашин и зашто је важан -Зна да образложи зашто се Марко зове краљевић у народним песмама 	<ul style="list-style-type: none"> - Препознаје облике и појаве сепаратизма на примерима -Зна да опише односе између обласних господара после Душанове смрти -Зна на карти да покаже територије обласних господара - Уме да опише битку на Марици 	<ul style="list-style-type: none"> -Зна свеобухватно да анализира међународну позицију Србије у време Уроша V -Објашњава облике и појаве сепаратизма на примерима (самостално ковање новца, успостављање личних дипломатских односа са другим државама, директно одбијање послушности) и то повезује са знањем о вазалним односима
- Државно и друштвено уређење срв.Србије	<ul style="list-style-type: none"> -Разликује и именује основне друштвене слојеве у средњовековној Србији 	<ul style="list-style-type: none"> -Зна ко су велможе, а ко себри на друштвеној лествици (феудалци-зависно становништво) -Зна да у основним цртама опише државно уређење Србије у ср.веку 	<ul style="list-style-type: none"> -Зна да опише државно и друштвено уређење средњовековне Србије 	<ul style="list-style-type: none"> -Зна да опише друштвено-економску-политичку позицију друштвених слојева у Србији, на основу чланова Законика - Уме да објасни, на примерима, улогу Државних сабора (одлазак Стефана Немање са власти, Дежевски споразум, доношење Душановог законика...)
- Срби и њихово окружење у позном средњем веку	<ul style="list-style-type: none"> -Повезује владаре са титулама и државама где су владали -Препознаје најзначајније задужбине Немањића на сликама 	<ul style="list-style-type: none"> -Зна да издвоји главне карактеристике Србије у доба Немањића -Зна да повеже парове (задужбина-владар; 	<ul style="list-style-type: none"> - Зна хронолошки, на линији времена да означи и поређа владаре Србије Немањића и најзначајније догађаје њихове владавине 	<ul style="list-style-type: none"> - Зна да повеже савременике (Сава и Стефан Првовенчани; Твртко I и Лазар; Вукашин и Урош V) - Зна да уради мапу ума за

	-Издаја најзначајније личности Србије позног средњег века	титула-владар; велможа-феудалац: -На линији времена уме да означи најважније догађаје Србије Немањића у позном средњег века	- Уме да објасни однос Немањића и СПЦ -Зна да опише и критички сагледа позицију Македоније пре и после Маричке битке	Србију у доба Немањића Зна тематски да повеже догађаје и личности (Стефан Првовенчани-краљевина; Сава- аутокефалност; Душан- царство, патријаршија, ширење државе и распад државе...)
- Турци Османлије и њихова прва освајања на Балкану	-Зна да именује владарску династију у Турској -Зна да је главна религија у царству-ислам -Зна ко су кнез Лазар и Марко Краљевић -Зна да опише кључне догађаје Косовске битке (када-датум, где се налази на карти, ко су сукобљене стране) -Зна на карти, уз помоћ наставника, да покаже правац ширења Османског царства у Европи (из Мале Азије)	-Зна ко је Марко Краљевић и уме да опише његову положај у односу на Османско царство после Маричке битке (вазал) њима десило -Зна ко су Мурат I и кнегиња Милица и зашто су важни -Зна да опише владавину кнеза Лазара (кључни догађаји: године владавине 1371-1389, престоница, супруга, ктитор, Косовска битка) -Зна целовито, узрочно-последично јасно да опише Косовску битку уз показивање на карти - Зна да опише титулу кнеза и кнежевине -Зна историјске и неисторијске личности, које су учествовале у Косовској бици -Зна где је престоница Моравске Србије (Крушевац) и зна да је покаже на карти -Зна да објасни зашто Србију 2/2 XIV века зовемо Моравска Србија	-Зна да објасни узроке ширења Османског царства с обзиром на унутрашње уређење државе (војска , пешадија, коњица) - Зна да објасни узроке ширења Османског царства с обзиром на спољно-политичке чиниоце -Зна да објасни начин освајања територије од стране Османлија -Зна самостално на карти да покаже ширење Османског царства -Зна критички, аргументовано да објасни, изрази став и мишљење везаних за Косовску битку: да ли је то победа или пораз (за обе стране) -Зна да објасни зашто је кнез Лазар постао водећи обласни господар у Србији, после смрти последњег Немањића (женидба са Милицом-из рода Немањића, рудници, ширење територије, помирио Српску и васељенску патријаршију, ктитор)	-Зна да целовито, узрочно-последично, јасно објасни узроке успона Османског царства и њиховог ширења на Балкану од средине XIV до краја XV века -На примеру Македоније у 2/2 XIV века уме да примени знање везано за узроке и начин ширења Османског царства (међусобни сукоби обласних господара, потценили су Турке, били су мета сталних упада Турака, после битке вазали, два брата Марка Краљевића су се одселила преко Саве и Дунава-почеци сеоба; Марко као вазал учествује на страни Турака, после његове погибије освојена је потпуно Македонија)

<p>- Српска деспотовина</p>	<p>-Зна када је Србија постала деспотовина (1402) и ко је био први српски деспот (Стефан Лазаревић) -Зна хронолошки редослед српских деспота, уз помоћ ленте времена -Зна где је била српска престоница у време деспота Стефана (Београд) и зна самостално да је покаже на карти</p>	<p>-Зна да опише владавину Стефана Лазаревића -Зна да опише владавину Ђурђа Бранковића -Зна ко је Мехмед Освајач и зашто је важан -Зна да објасни разлоге померања српске престонице према северу у време српске деспотовине -Зна на карти да покаже деспотовину у време деспота Стефана, у време Ђурђа Бранковића, Ново Брдо, Смедерево -Зна кад је пао Цариград (1453) , а када Србија (1459) под Османску власт</p>	<p>- Зна да опише културни узлет Србије у време деспота Стефана Лазаревића -Зна да повеже очеве и синове (кнез Лазар-Стефан Лазаревић, Мурат I-Бајазит, Вук Бранковић-Ђурађ Бранковић; Ђурађ Бранковић-Лазар Бранковић) -Зна да уочи и повеже: пад Византије, пад Цариграда и крај средњег века, као кључне догађаје историје Европе -Зна да именује у каквим је односима била Србија у ½ XV века са Угарском и Османским царством и да на примерима препозна зависност Србије</p>	<p>-Зна да опише на које је све начине Србија чувала независност у ½ XV века -Зна свеобухватно, течно, узрочно-последично логично, хронолошки прецизно да опише положај Србије у ½ XV века -Зна да критички опише однос Римокатоличке цркве и западноевропских земаља према хришћанској Југо-источној Европи, која је била под дугогодишњом опасношћу од Турака Османлија</p>
<p>- Српске земље и њихово окружење у доба Османлијских освајања</p>	<p>-Повезује владаре са титулама и државама где су владали -На линији времена уме да означи најважније догађаје Србије у XV веку -Издваја најзначајније личности Србије у XV веку</p>	<p>- Зна хронолошки, на линији времена да означи и поређа српске деспоте -Зна да издвоји главне карактеристике Србије у доба Деспотовине -Зна да повеже парове (титула-владар; династија-држава; владар-држава)</p>	<p>-Зна тематски да повеже догађаје и личности (Стефан Лазаревић-деспотовина, Београд;Ђурађ Бранковић-Смедерево, пад Деспотовине; Мехмед Освајач-пад Византије, Србије и Босне - Зна да повеже савременике (Деспот Стефан-деспот Ђурађ; Ђурађ Бранковић-Мехмед-Освајач))</p>	<p>- Зна самостално да уради мапу ума за Србију у XV веку</p>
<p>- Постанак и развој средњовековних градова</p>	<p>-Зна да именује натуралну и робно-новчану привреду и зна кључне разлике између њих -Зна чиме се претежно баве становници града -Зна да опише живот у граду и изглед града на основу слике</p>	<p>-Зна узрочно-последично да опише развитак градова у Западној Европи од XII века -Зна да опише на које начине и зашто су се градови борили за самоуправу</p>	<p>-Зна дефиницију појма цех (еснаф) и уме да опише њихову организацију - Зна да опише узроке настанка развијених и великих градова у Западној Европи, као и све последице, које су настале из тог развоја</p>	<p>-Уочава и издваја добре и лоше стране живота у средњовековним градовима -Зна да упореди градове средњег века са савременим градовима у форми табеле (занимања људи, изглед града, чистоћа, култура...)</p>

<p>- Опште одлике средњовековне културе</p>	<p>-Зна да објасни шта је то култура -Зна да наведе, по избору три проналаска из средњег века - На основу слике уме да препозна верски објекат: православних, римокатолика и муслимана.</p>	<p>-Препознаје и зна две кључне одлике средњовековне културе: верски и феудални карактер -Уме на карти, уз помоћ наставника, до покаже културне зоне -Зна да се у средњем веку културне зоне поклапају са верским границама</p>	<p>-Зна да објасни појам универзитет -Зна да опише развој школства (где се учило, шта се учило)</p>	<p>-Уме критички јасно да упореди културне области у Европи у средњем веку -Зна да је отворена Сорбона у Паризу, а потом Оксфорд у Енглеској, па Кембриџ, универзитети, који и данас постоје -Зна ко је Марко Поло и зашто је он важан</p>
<p>- Свакодневни живот у средњем веку</p>	<p>- Зна шта је то двор - Разликује и именује друштвене слојеве у средњем веку -Уме да опише разлике живота у средњем веку на селу и у граду на основу историјских извора (слика, текста) -Зна на слици да препозна витеза и да опише његову опрему</p>	<p>-Целовито описује владара, његов положај, живот на двору -Самостално и целовито описује живот на селу и у граду у средњем веку, на основу изабраних историјских извора -Свеобухватно описује живот у средњем веку на основу понуђених материјала - историјских слика (село-град; богати-сиромашни; исток-запад)</p>	<p>-Уочава и издваја основне карактеристике утицаја хришћанске цркве на све друштвене слојеве у средњем веку -Упоредије живот у средњем веку са данашњим начином живота</p>	<p>-Упоредије свакодневни живот у Византији и Западној Европи (дворови владара, величина градова, положај жена, утицај хришћанске цркве на свакодневни живот, однос владара и хришћанске цркве; владарска идеологија истока и запада)</p>
<p>НОВА ЕВРОПА И ПОЧЕТАК МОДЕРНОГ ДОБА (Рани нови век)</p>				
<p>4. Нова Европа и почетак модерног доба - Основне одлике новог века</p>	<p>-Зна да именује историјски период од половине XV до половине XIX века - Зна хронолошке оквири појма нови век - Зна да именује историјске периоде и зна њихов хронолошки редослед</p>	<p>- Зна да наведе основне карактеристике историјског периода званог нови век -Зна да разврста и наведе историјске изворе за нови век -Зна да објасни појам историографија -Зна дефиницију појма „нови век“</p>	<p>-Зна да објасни зашто смо за почетак и крај новог века узели баш те хронолошке одреднице</p>	<p>- Уме да упореди основне карактеристике старог, средњег и новог века -Зна да именује најближи архив или музеј у месту где живи и зна зашто су те институције важне</p>
<p>- Велика географска</p>	<p>-Зна да наведе три највећа географска открића (пут за</p>	<p>--Зна да наведе пет научно-технолошка</p>	<p>-Зна да наведе већину последица Великих</p>	<p>- Уме да изрази свој став о последицама Великих</p>

<p>открића</p>	<p>Индију, пут за Америку и опловљавање света) -Зна да наведе три научно-технолошка открића са почетка новог века (каравела, компас, астролаб, дурбин, мапе, штампарија, часовник ...) -Зна ко су Кристофер Колумбо, Фернандо Магелан, Гутенберг и зашто су важни - Уме на карти, уз помоћ наставника, да покаже три главна Велика географска открића</p>	<p>открића са почетка новог века (каравела, компас, астролаб, дурбин, мапе, штампарија, часовник ...) -Зна да наведе узроке и предуслове за Велика географска открића -Зна ко је Бартоломео Дијаз -Зна да опише процес колонизације Новог света и његове последице -Зна да направи пану, ППТ о морепловцима или великим географским открићима, уз сугестије наставника -Зна да објасни разлику појмова нови свет-стари свет -Зна да именује морепловце који су их открили и хронолошки прецизно зна када су се десила</p>	<p>географских открића и да их препозна на примерима из садашњости (Индијанци у резерватима, раширеност појединих језика данас, повећан број црнаца у САД и Западној Европи...) -Зна самостално да презентује Велика географска открића кроз пану, ППТ -Зна на карти да повеже и покаже узрок, ток и последице Великих географских открића -Зна да закључи и објасни последице Великих географских открића</p>	<p>географских открића у садашњости -Зна целовито узрочно-последично логично, хронолошки тачно, уз показивање на карти да опише Велика географска открића -Уме да одреди угао гледања на историјску појаву: освајања Америке од стране конквистадора, на основу слика и текстуалног извора</p>
<p>- Градови у новом веку</p>	<p>-Зна да репродукује дефиницију појма манфактура - Зна да одреди период када се јавља мануфактура -Зна да опише принцип рада у мануфактури уз помоћ наставника -Зна да именује градове у којима се развијају мануфактуре и да их уз помоћ наставника пронађе на карти: Фиренца, Венеција, Ђенова, Париз, Лондон, Антверпен, Амстердам -Зна да опише свакодневни живот у граду -Зна да објасни, уз помоћ наставника, појмове робно-новчана привреда;</p>	<p>-Зна на карти самостално да покаже најразвијеније градове и да на основу њиховог распореда закључи зашто су се баш ту развиле мануфактуре -Зна да објасни почетке настанка и развоја грађанске класе -Разликује начине производње у средњем веку и у новом веку и зна да то објасни -На основу историјског извора (слика, текст) разликује градове средњег и новог века - Зна одакле су и где долазили робови</p>	<p>-Зна целовито да објасни мануфактуру (узрок настанка, где се развила, принцип рада, последице) - Уме да објасни зашто је настало ропство</p>	<p>-Зна да уочи и објасни улогу и значај великих европских градова у периоду од краја XV до краја XVIII века -Зна да сам осмисли и наведе пример мануфактуре некада и данас, с обзиром на принцип рада</p>

	мануфактурна и капиталистичка привреда - Зна ко су били робови			
- Хуманизам и ренесанса	-Зна дефиницију појмова: хуманизам, ренесанса - Зна да хронолошки и просторно смести хуманизам и ренесансу - Зна, по сопственом избору, да наведе три представника хуманизма и ренесансе	-Зна да опише узроке и последице настанка хуманизма и ренесансе - Зна, по сопственом избору, да наведе пет представника хуманизма и ренесансе и њихова дела -Зна ко су Микеланђело и Леонардо да Винчи -Зна да направи ППТ, пано о Хуманизму и ренесанси, уз сугестије наставника	- Зна самостално да презентује Хуманизам и ренесансу кроз пано, ППТ -Зна на примерима слика да препозна да ли припадају периоду средњег века или хуманизму и ренесанси и да објасни свој закључак -Зна ко су следеће личности: Данте Алигијери, Франческо Петрарка, Ђовани Бокачо, Еразмо Ротердамски, Николо Макијавели, Албрехт Дирер... и у чему је њихов значај	-Зна да наведе и објасни основне разлике између културе хуманизма и ренесансе и културе средњег века (хришћанство-протестантизам; село-град; Бог као центар стварања-човек, као центар стварања) -Зна да узрочно-последично повеже настанак и развој хуманизма и ренесансе са предходним лекцијама (развојем градова и великим географским открићима, мануфактуром)
- Реформација и противреформација	-Зна дефиницију појма протестант -Зна ко је Мартин Лутер и зашто је значајан -Зна хронолошку одредницу, која се узима за настанак протестантизма (1517) -Зна ко је папа	-Зна да објасни узроке настанка протестантизма -Зна да објасни начине супротстављања протестантизму од стране Римокатоличке цркве -Зна основне чињенице о језуитима (када су основани, зашто, ко је Игњацио Лојола) -Зна са историјске карте да прочита где је настала и раширила се поједина протестантска група	-Зна да повеже и интерпретира развој хришћанства од настанка, преко раскола до појаве протестантског покрета - зна да опише Вартоломејску ноћ и Тридесетогодишњи рат	-Зна да узрочно-последично повеже предходно градиво са развојем протестантизма у Европи и Новом свету
- Апсолутистичке монархије	-Зна да именује сталеже (племство-аристократија, свештенство и грађанство-III сталеж) - Уме да одреди како и колико сваки од њих учествује у власти, уз помоћ наставника -Зна да разликује трећи сталеж од других сталежа у доба апсолутне монархије на	-Зна да објасни појмове апсолутна монархија и сталеж -Зна да су апсолутистичке монархије: Пруска, Шпанија -Зна да опише интересе сталежа који подржавају апсолутну монархију	-Зна да повеже процес привредних и друштвених промена у Европи у XVI и XVII веку са настанком апсолутних монархија -Разграничава и упоређује појмове: државно и друштвено уређење; сталешка и апсолутна монархија; монархија и	-Разуме и узрочно-последично објашњава прелазак са сталешке на апсолутну монархију

	<p>примерима: - Грађанско друштво (сељаци, градско становништво, трговци, занатлије, професори, учитељи)</p> <p>-Зна да именује и на карти покаже апсолутистичке монархије: Француску, Русију, Свето римско царство, Османско царство</p>	<p>-Зна ко су Петар Велики и Марија Терезија</p> <p>-Зна да повеже државу и династију која њоме влада и титулатуру те династије тј.државе (Русија-Рјуриковић, Романови, царство; Аустрија, Хабзбурзи, царство; Турска – Османовићи-(султан))</p> <p>- Препознаје разлике између сталешке или апсолутне монархије</p>	<p>република; апсолутна монархија и просвећени апсолутизам</p> <p>-Зна да опише принцип (начин) владавине у апсолутној монархији</p> <p>- Зна да повеже државу, династију која њоме влада, титулатуру и дворце те династије тј.државе (Француска-Валоа, Бурбони, краљ; Пруска-Хоенцолерни, цар, краљ)и дворци: Лувр, Шенбрун, Кремљ, Версај</p> <p>-Зна на примеру држава које смо до сада учили да одреди тип државног уређења</p>	
- Успон Европе	-Израда ленте времена, уз помоћ наставника	- Издваја у форми табеле, уз помоћ наставника или другог ученика, позитивне и негативне карактеристике појава у Европи од XV до краја XVIII века	- Самостална израда ленте времена	- Самостално издваја у форми табеле, позитивне и негативне карактеристике појава у Европи од XV до краја XVIII века
- Турска освајања, друштво и држава XVI-XVIII века	<p>-Зна ко је Сулејман Величанствени</p> <p>-Препознаје да је Османско царство апсолутна монархија и зна зашто је то тако</p> <p>-Зна да покаже на карти Османско царство у свом највећем обиму</p> <p>-Зна шта је ислам, исламизација, данак у крви, султан</p>	<p>-Зна да покаже на карти ширење Османског царства</p> <p>-Зна да опише узроке успона Османског царства</p> <p>-Зна да наведе административну поделу Османског царства:</p> <p>пашалук, санџак, нахија</p> <p>-Зна да објасни појмове: кадија, јаничар, спахија, Диван</p> <p>-Зна да опише хајдуке и њихову организацију</p>	<p>-Зна да дефинише појам ејалет или беглербеглук;</p> <p>-Зна да упореди привредни и друштвени развој у Западне и Југо-источне Европе у XV и XVI веку</p> <p>-Зна да објасни феудално уређење Османског царства и именује друштвене категорије: јањичари, спахије, раја, власи</p>	- Зна да покаже на карти ширење Османског царства у Европи, уз повезивање са хронолошким одредницама тог ширења (1354, 1395,1453, 1459, 1463,1496,1526)
- Положај Срба у Турском царству	<p>-Уме да покаже државе под којима су Срби живели од XVI до XVIII века</p> <p>-Именује основне порезе које</p>	<p>-Зна да објасни разлику између влашких сточара и остале раје</p> <p>- Описује основне порезе</p>	-Уме да опише положај хришћанске раје, сваког слоја понаособ, у Османском царству	-Уме да објасни специфичности сваког друштвеног слоја у Османском царству овог

	<p>раја плаћа Османским властима уз помоћ наставника</p> <p>-Зна шта је исламизација</p>	<p>које раја плаћа Османским властима (харач, кулук, десетак, данак у крви)</p> <p>-Зна да именује облике отпора српског народа Османској власти (хајдуци, ускоци, буне и устанци)</p>		<p>периода</p> <p>-Уме критички да анализира добре и лоше стране хајдучије</p> <p>-Зна да из српских народних јуначких песама уочи и издвоји делове у којима се описује хајдучка организација</p>
<p>- Српска православна црква</p>	<p>- Уме да објасни скраћеницу СПЦ</p> <p>- Зна када је обновљена и зашто Пећка патријаршија, уз помоћ наставника</p> <p>- Зна када је укинута и зашто Пећка патријаршија, уз помоћ наставника</p> <p>-Зна да наведе у чему је значај Пећке патријаршије, уз помоћ наставника</p> <p>-Зна на карти да покаже простор утицаја Пећке патријаршије</p>	<p>- Повезује појам патријаршије са знањем из средњег века (време оснивања архиепископије, патријаршије, црквена хијерархија...)</p> <p>-Зна ко су Макарије Соколовић, Арсеније III Чарнојевић, Арсеније IV Јовановић</p> <p>- Зна да објасни самостално зашто је обновљена, а зашто је укинута Пећка патријаршија</p> <p>-Зна да покаже на карти где се налазе: Пећ, Цетиње и Сремски Карловци</p> <p>- Зна да објасни значај Мехмед-паше соколовића за СПЦ</p>	<p>-Зна целовито (узрочно-последично) да опише улогу Пећке патријаршије у српском народу од XVI до XVIII века</p>	<p>-Зна кроз коришћење примера, да опише значај Пећке патријаршије, зашто је обновљена, зашто укинута...</p> <p>-Зна самостално да направи мапу ума Пећка патријаршија</p> <p>-Зна да покаже на карти, поред предходно наведеног, Дечане, Милешеву и Острог</p>
<p>- Сеобе Срба</p>	<p>- Зна да наведе и објасни узроке сеоба Срба уз помоћ наставника</p> <p>-Зна ко су Арсеније III Чарнојевић и Арсеније IV Јовановић и зашто су важни</p>	<p>-Зна када су биле Велика сеоба и Друга сеоба Срба (1690 и 1739)</p> <p>- Зна да именује и покаже простор који су населили Срби 16-19.века (Лика, Кордун, Хрватска, Славонија, Далмација, Банат, Бачка, Срем)</p> <p>-Зна да наведе последице сеоба Срба, које се</p>	<p>-Зна целовито, узрочно-последично да опише сеобе Срба (од доласка Турака на Балкан)</p> <p>-Зна да на карти покаже Војну крајину и правце сеоба Срба</p> <p>-Зна узрочно-последично да опише Велику сеобу Срба</p> <p>-Зна узрочно-последично да опише Другу сеобу Срба</p> <p>-Зна да препозна на слици</p>	<p>- Зна да повеже и опише процес сеоба Срба са ширењем Османског царства на Балкану, односом Угарске, па Хабзбуршке монархије и Млетачке према том процесу</p> <p>-Зна да последице сеоба Срба поткрепи примерима из садашњости</p> <p>-Зна да на било којој карти покаже правце сеоба Срба,</p>

		огледају у савремености, уз помоћ наставника	Паје Јовановића догађај који она описује-Сеобу Срба	Војну крајину
- Срби под хабзбуршком и млетачком влашћу (статус и привилегије, Војна крајина)	- Зна ко су Арсеније III Чарнојевић и Арсеније IV Јовановић и зашто су важни - Зна да објасни појам покатоличавање и Војна крајина -Зна да су Срби имали привилегије у Војној крајини, да су били војници и да је покаже на карти, као и Хабзбуршку монархију	-Зна да објасни појам унијаћење -Уме на карти да покаже: Сремске Карловце, Фрушку Гору, Дубровник, Далмацију и Млетачку републику -Зна хронолошке одреднице настанка Војне крајине - Зна да именује документ на којима се заснивају привилегије Срба	- Зна да процени положај Срба под хабзбуршком и млетачком влашћу (узроке досељавања, добре стране, притиске, начине очувања националног идентитета) -Зна критички да опише положај Срба, добре и лоше стране тог положаја под хабзбуршком и млетачком влашћу -Зна да опише значај СПЦ за очување националног идентитета Срба то јест Карловачке митрополије посебно	-Уме да упореди положај Срба у Османском царству и под хабзбуршком и млетачком влашћу с обзиром на њихов економски, социјални, културни и верски положај -Уме да уочи разлоге и процес настанка и развојачења Војне крајине

Наставник историје: Милена Савовић

